

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра виконавського мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практика академічного камерно-ансамблевого виконавства:
ансамбль однорідних інструментів

Освітня програма **Інструментально-виконавське мистецтво**

Спеціальність **025 Музичне мистецтво**

Галузьзнань **02 Культура і мистецтво**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Практика академічного камерно-ансамблевого виконавства: ансамбль однорідних інструментів
Викладач	Борух І.М.
Контактний телефон викладача	0986343557
E-mail викладача	kvm@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	практичні заняття
Обсяг дисципліни	360 год., 12 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	Не передбачено дистанційного навчання
Консультації	Кожна п'ятниця з 14.00 до 17.00 год.
2. Анотація до курсу Ансамблева культура, нерозривно пов'язана з відображенням людських взаємин на рівні рольової взаємодії учасників ансамблю і виконавських партій, завжди відігравала істотну роль у соціальному житті. Підведення підсумків культурно-мистецького розвитку країн Європи XX століття з особливою рельєфністю висвітлює ексклюзивну роль ансамблевої культури у формуванні людської духовності. Ансамблева творчість і виконавство, що максимально сприяє всебічному особистісному і художньому розвитку, є одним з найбільш пріоритетних принципів музичної педагогіки XX століття, що знайшов своє втілення в педагогічних концепціях Б.Бартока, К.Орфа й інших відомих діячів мистецтва. Активізація ансамблевої творчості і виконавства знаменує собою результат дії багатьох глибинних соціокультурних процесів, що відбуваються на різних рівнях суспільно-політичного, комунікативно-психологічного, інтелектуального, етико-естетичного розвитку людства в XX сторіччі. Термін навчання в класі ансамблю струнно-смичкових інструментів розрахований на вісім семестрів, що дає можливість викладачу досить широко та глибоко опанувати зі студентами твори різних епох, жанрів, стилів та ступенем труднощів.	
3. Мета та цілі курсу <u>Метою</u> викладання цієї дисципліни є підготовка висококваліфікованих музикантів, які досконало володіють навичками колективного виконавства, необхідними для майбутньої концертно-виконавської та педагогічної діяльності.	
4. Результати навчання (компетентності)	
Загальні компетентності (ЗК):	
ЗК2. Здатність розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.	
ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	
ЗК4. Здатність до розв'язання проблем.	
ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії.	
ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	
ЗК9. Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.	
ЗК10. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	
ЗК12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	
Фахові компетентності спеціальності (ФК):	
ФК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.	

ФК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.			
ФК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.			
ФК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.			
ФК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.			
ФК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.			
ФК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.			
ФК11. Здатність оперувати професійною термінологією.			
ФК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.			
ФК17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності.			
ФК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.			
Програмні результати навчання (ПРН):			
ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.			
ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.			
ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.			
ПРН4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.			
ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.			
ПРН8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.			
ПРН10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.			
ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.			
ПРН17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.			
5. Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин - 360	
практичні заняття		120	
самостійна робота		240	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I - VIII	Музичне мистецтво	I – IV роки навчання	Вибірковий
ТЕМАТИКА КУРСУ			
Протягом кожного року навчання студенти повинні виконати 6 ансамблевих творів зарубіжних та українських композиторів.			
Рекомендований репертуар			
1. Альбіоні Т. Адажіо 2. Терпелюк П. Безперервний рух 3. Огінський М. Полонез			

4. Лисенко М. Сторінка з альбому
5. Домінчен К. Адажіо
6. Дініку Г. Жайворонок
7. Гайворонський М. Молитва
8. Степовий Я. Прелюд пам'яті Т.Шевченка
9. Скорик М. Естрадна п'єса
10. Скорик М. Мелодія
11. Скорик М. Іспанський танець
12. Микитка А. Дивертисмент для двох скрипок
13. Вівальді А. Ляргетто
14. Вівальді А. Концерт для двох скрипок ля мінор
15. Крейслер Ф. Ірландська п'єса
16. Вілла-Лобос Е. Прелюдія
17. Дженкінсон Е. Танок
18. Шостакович Д. Полька
19. Шостакович Д. Іспанський танець
20. Шостакович Д. Романс із кінофільму «Овод»
21. Кореллі А. Сарабанда
22. Шуберт Ф. Музичний момент
23. Ребіков В. Романс
24. Барвінський В. Молитва
25. Гомоляка В. Ноктюрн
26. Курчі А. Чардаш
27. Стецюк В. Болеро
28. Бетховен Л. Гімн природі
29. Хачатурян А. Танець дівчат з балету «Гаяне»
30. Хачатурян А. Танець з шаблями
31. Свірідов Г. Вальс з кінофільму «Заметіль»
32. Глазунов О. Антракт з балету «Раймонда»
33. Прокоф'єв С. Вальс з опери «Війна і мир»

6. Система оцінювання курсу

Навчальний семестр	Контрольний захід (семінар, контрольна робота, технічний залік, академконцерт, огляд тощо)	Теми, що виносяться на контрольний захід	Максимальний бал за контрольний захід
I	—		
II	—		
III	екзамен	Три різнохарактерні ансамблеві твори	50
IV	залік	Три різнохарактерні ансамблеві твори	100
V	екзамен	Три різнохарактерні ансамблеві твори	50
VI	екзамен	Три різнохарактерні ансамблеві твори	50
VII	залік	Три різнохарактерні ансамблеві твори	100
VIII	екзамен	Три різнохарактерні ансамблеві твори	50

Шкала оцінювання успішності

університетська		національна	шкала ЄКТС
90-100	5	відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	незадовільно	FX
1-25			F

7. Політика курсу

Заняття з ансамблю струнно-смичкових інструментів будуються на основі послідовно розробленої програми навчання. Підбираючи репертуар, педагог повинен постійно враховувати індивідуальні особливості кожного студента колективу, ступінь його обдарованості, музичного розвитку і спеціальної підготовки. Варто враховувати необхідність виконання музичного твору на досить високому художньому рівні, з належним ступенем технічної досконалості, без «знижок» на незрілість виконавців чи на особливі труднощі твору. Відповідно до цього в індивідуальних планах повинна бути відображена визначена логічна послідовність і поступовість у виборі репертуару. У репертуар ансамблю струнно-смичкових інструментів включається українська та зарубіжна музика різних стилів та жанрів, а також – найдосконаліші в художньому відношенні зразки сучасної музичної літератури.

Корисною формою роботи студентів у класі ансамблю є читання з листа та самостійне вивчення твору. Читання з листа всіма учасниками ансамблю вчить швидко орієнтуватися в музичному матеріалі, активізує слух, знайомить з багатим світом ансамблевої музики.

Перевірку самостійно вивчених творів можна проводити на контрольних уроках та академічних концертах, що пробуджує зацікавленість студентів ансамблевою музикою та дає їм упевненість у своїх творчих можливостях.

Великим стимулом у процесі формування музиканта є підготовка колективу до участі у виконавських конкурсах, різноманітних концертах та фестивалях, що сприяє професійному та художньому росту молодих артистів.

8. Рекомендована література

1. Арутюнян И.Е. Некоторые вопросы методики преподавания камерного ансамбля. – Ереван: Изд-во Луйс, 1986. – 90 с.
2. Берегова О. Сильові тенденції в камерній музиці українських композиторів 80-90-х років XX сторіччя: ситуація постмодерну // Українське музикознавство. – Вип. 29. – К.: НМАУ ім. П.Чайковського, 2000. – С. 103-108.
3. Берегова О.М. Тенденції постмодернізму в камерних творах українських композиторів 80-90-х років XX сторіччя: Автореф. дис. ... канд. мист.: 17.00.03 / НМАУ. – К., 2000. – 20 с.
4. Благый Д. Искусство камерного ансамбля и музыкально-педагогический процесс // Камерный ансамбль. – М., 1979. – С. 5-31.
5. Боровик М. Сучасність в інструментальному ансамблі // Проблеми української радянської музики. – Вип. 2. – К., 1969. – С. 168-207.
6. Боровик М.К. Український радянський камерно-інструментальний ансамбль. – К.: Музична Україна, 1968. – 102 с.
7. Бялый И. Из истории фортепианного трио: генезис и становление жанра. – М.: Музыка, 1989. – 94 с.
8. Волкова Л.В. Українське фортепіанне тріо 1970-80-х років в аспекті виконавських проблем: Автореф. дис... канд. мист.: 17.00.03 / НМАУ. – К., 1997. – 21 с.

9. Вопросы квартетного исполнительства. – М.: Музгиз, 1956. – 102 с.
10. Гінзбург Л.С. Камерна музика в сучасній музичній практиці // Камерний ансамбль. – М., 1979. – С. 160-167.
11. Гинзбург Л., Григорьев В. История скрипичного искусства. – М., 1990. – Т.1. – 285 с.
12. Гинзбург Л. О работе над музыкальным произведением. – М., 1954. – 89 с.
13. Готлиб А. Искусство ансамбля // Сов. музыка. – 1967. – №2. – С. 49-50.
14. Готлиб А. Основы ансамблевой техники. – М.: Музыка, 1971. – 96 с.
15. Григорян А.Г. Заметки преподавателя квартетного класса // Камерный ансамбль: Педагогіка и исполнительство. – М.: Музыка, 1979. – С. 124-135.
16. Гундер Л. Плюралізм інтерпретації як формування художньої концепції камерно-інструментального виконавства // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Випуск III. – Івано-Франківськ: Плай, 2001. – С. 19-25.
17. Давидян Р. Квартетное искусство: проблемы исполнительства и педагогики. – М.: Музыка, 1984. – 270 с.
18. Дика Н.О. Камерно-інструментальний ансамбль в Україні. Творчість і виконавство (1960-1980 рр.): Автореф. дис... канд. мист.: 17.00.03 / ІМФЕ ім. М.Рильського. – К., 2001. – 18 с.
19. Завьялова О.К. Виолончельные сонаты Л. ван Бетховена: жанр, стиль, ансамблевый тип мышления. – К.: НМАУ им. П.И.Чайковского, 1999. – 92 с.
20. Зибцев О.Л. З досвіду роботи педагога класу камерного ансамблю // Камерний ансамбль. – М., 1979. – С. 32-47.
21. Ильченко О., Сверлюк Я. Методологічні проблеми професійної музичної освіти. – Рівне: Перспектива, 2004. – 200 с.
22. Камерний ансамбль: Програма та методичні рекомендації для музичних вузів. – К.: Центрмузінформ, 1996. – 28 с.
23. Польская И.И. Камерный ансамбль: история, теория, эстетика. – Х.: ХГАК, 2001. – 396 с.
24. Раабен Л. Вопросы квартетного исполнительства. – М.: Музгиз, 1956. – 110 с.
25. Раабен Л. Инструментальный ансамбль в русской музыке. – М.: Музгиз, 1961. – 476 с.
26. Раабен Л. История русского и советского скрипичного искусства. – Л.: Музыка, 1978. – 199 с.
27. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці. – Ч.1. – К., 1974. – 180 с.
28. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці. – Ч.2. – К., 1982. – 120 с.
29. Харитонов Б. Значення інструментального ансамблю в розвитку музиканта-виконавця // Музыка. – 1973. – №2. – С. 29.
30. Храмова И.М. Камерно-инструментальные ансамбли Брамса: трактовка жанра и драматургии: Автореф. дисс... канд. искусствоведения: 17.00.02 / Киев. гос. консерватория им. П.И. Чайковского. – К., 1989. – 24 с.

Викладач _____ Борух І.М.